

УКРАЇНА ПІСЛЯ 1991 РОКУ: ВИКЛИКИ ТА ЗДОБУТКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

**ТАЛЮТА Ірина, здобувачка вищої освіти
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет**

Анотація: досліджено основні виклики та здобутки України після проголошення незалежності у 1991 році. Розглянуто політичні кризи, проблеми економічних перетворень, зовнішньополітичний курс та міжнародні виклики, включаючи конфлікт з Росією та питання територіальної цілісності. Проаналізовано процес демократичного розвитку, економічні реформи, інтеграцію до європейських структур, а також внутрішні проблеми, зокрема корупцію та децентралізацію. Виявлено ключові досягнення України в умовах постійних загроз і змін.

Ключові слова: незалежність України, політичні кризи, економічні реформи, демократія, євроінтеграція, конфлікт з Росією, територіальна цілісність, реформи, Революція Гідності.

Після проголошення незалежності у 1991 році Україна зіткнулася з низкою викликів, які вплинули на становлення нової держави та розвиток її суверенітету. Основні труднощі були пов'язані з побудовою демократичної політичної системи, переходом від планової економіки до ринкової, а також з міжнародною політичною ситуацією, яка вимагала пошуку нових союзників і формування зовнішньополітичного курсу. Проте, попри всі труднощі, Україна досягла важливих здобутків на своєму шляху.

Після розпаду Радянського Союзу Україна успадкувала радянську систему управління, яка не відповідала демократичним стандартам. Першим викликом стало формування незалежної політичної системи та державних інститутів. У 1996 році була прийнята Конституція України, яка закріпила основні принципи демократії, верховенства права та прав людини. Однак цей процес супроводжувався політичними кризами, боротьбою між різними групами впливу та проблемами корупції.

Значним викликом для демократії стали президентські вибори 2004 року, які призвели до Помаранчевої революції. Масові протести проти фальсифікації виборів змусили владу провести повторний тур голосування, після чого президентом було обрано Віктора Ющенка. Ця подія показала готовність

суспільства захищати демократичні цінності, але внутрішня політична нестабільність продовжувала впливати на розвиток країни [1].

Одним із найбільших викликів для незалежної України став перехід від командно-адміністративної до ринкової економіки. На початку 1990-х років Україна зіткнулася з економічною кризою, гіперінфляцією та скороченням виробництва. Для стабілізації економіки уряд розпочав реформи, спрямовані на приватизацію державної власності та лібералізацію ринків. Однак ці реформи часто проводилися хаотично і супроводжувалися високим рівнем корупції.

З часом економіка почала стабілізуватися, однак значною проблемою залишався тіньовий сектор, низька ефективність державного управління та відсутність належних інвестицій у промисловість та інфраструктуру. Позитивні зрушення почали відбуватися після кризи 2008 року, коли уряди почали більш активно працювати над економічною інтеграцією з Європейським Союзом, уклавши в 2014 році Угоду про асоціацію.

Після 1991 року перед Україною стояло питання вибору зовнішньополітичного курсу. Довгий час країна балансувала між впливом Росії та Заходу. Одним із важливих здобутків стало приєднання до міжнародних організацій, таких як ООН, ОБСЄ, та створення співпраці з НАТО. Однак ключовою метою залишалася інтеграція з Європейським Союзом.

Важливим етапом на шляху до євроінтеграції стала Революція Гідності в 2013–2014 роках. Цей рух, спрямований проти відмови уряду від європейського курсу, став переломним моментом у зовнішньополітичному розвитку країни. Після перемоги протестів, новий уряд підписав Угоду про асоціацію з ЄС і розпочав процес реформування державних інститутів відповідно до європейських стандартів [2].

Одним із найбільших викликів для незалежної України став конфлікт з Росією, що розпочався у 2014 році. Анексія Криму та війна на Донбасі призвели до значних втрат для країни, як у політичній, так і економічній сферах. Територіальна цілісність стала головним питанням української

політики та важливим фактором у міжнародних відносинах. Україна продовжує боротися за повернення своїх територій та захист національного суверенітету.

Попри численні виклики, Україна досягла вагомих успіхів у різних сферах. Демократичні процеси, попри труднощі, продовжують зміцнюватися. Економіка поступово адаптується до ринкових умов, і країна стає більш інтегрованою у світові ринки. Реформи в системі правосуддя, децентралізація влади та боротьба з корупцією поступово приносять результати, хоч і зі значними викликами.

Окрім того, зростає міжнародна підтримка України, особливо після 2014 року. Країна отримує значну допомогу від Європейського Союзу, США та інших західних партнерів, які підтримують українські реформи та територіальну цілісність.

Україна після 1991 року пройшла складний державотворчий шлях щодо становлення незалежності держави. Політичні кризи, економічні труднощі та зовнішні загрози стали частиною її історії, але попри це країна поступово зміцнює свою незалежність і робить важливі кроки на шляху до інтеграції з Європейським Союзом та світовим співтовариством. Майбутні виклики вимагають продовження реформ та консолідації суспільства, але здобутки незалежності вже заклали міцну основу для подальшого розвитку.

Література:

1. Побережець Г. С. Незалежність України у 1991 році та перехід до демократії. *Актуальні дослідження правової та історичної науки (Випуск 53): матеріали*, 95. 2023.
2. Стадник О., Побережець, Г., Казимір В. Євроінтеграція України: шлях до асоціації з ЄС та перспективи членства. *Актуальні питання у сучасній науці*, (7 (25)). 024).

Abstract: The article explores the main challenges and achievements of Ukraine following the proclamation of independence in 1991. It examines political crises, issues of economic transformations, foreign policy direction, and international challenges, including the conflict with Russia and the question of territorial integrity. The process of democratic development, economic reforms, integration into European structures, as well as internal issues such as corruption and decentralization, are analyzed. Key achievements of Ukraine in the face of ongoing threats and changes are identified.

Keywords: *Ukraine's independence, political crises, economic reforms, democracy, European integration, conflict with Russia, territorial integrity, reforms, Revolution of Dignity.*

Науковий керівник – ПОБЕРЕЖЕЦЬ Ганна
канд. іст. наук., доцент кафедри українознавства
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв